

Fata academica 2023-2024

Het achterliggende studiejaar stond in het teken van zichtbare en minder zichtbare veranderingen. Wie vanmiddag de universiteit binnenkwam via de hoofdingang, zal hebben gezien dat er verbouwd is. Deze verbouwing heeft de toegankelijkheid van het gebouw verbeterd (entree, lift), het aantal studieplekken voor studenten uitgebreid (studielandschap, kelder), het aantal werkplekken (o.a. flexplekken) voor medewerkers vergroot en geleid tot meer ruimte voor de bibliotheekboeken (studielandschap, magazijn). Verder is een corridor aangebracht op de verdieping tussen twee gebouwdelen en is er een nieuwe collegezaal. Op 17 november vond de officiële opening van de verbouwing plaats door de wethouder van onderwijs en financiën van de gemeente Apeldoorn, dhr. Henk van den Berge.

Misschien minder zichtbaar, maar zeker van belang is het nieuw geschreven *Instellingsplan* voor de periode 2024-2029, waarin we vijf ambities hebben geformuleerd:

- Waardevolle wetenschap
- Onderzoekend onderwijs
- Inspirerende impact
- Soepele samenwerking
- Optimale organisatie

Het instellingsplan geeft richting aan veranderingen die nodig zijn om ons optimaal voor te bereiden op de toekomst.

Ook de onderzoeksgroepen hebben nieuwe plannen gemaakt voor de komende 6 jaar. Behalve een gedegen onderzoeksprogramma per onderzoeksdomein is ook gezocht naar samenhang tussen het onderzoek van de verschillende onderzoeksdomeinen. Ten behoeve hiervan hebben de onderzoekers zich op 11 en 12 januari 2024 in Zwartsluis teruggetrokken om intensief met elkaar te spreken over de inhoud van de verschillende programma's en de verbinding tussen deze programma's.

Eind mei heeft de 6-jaarlijkse onderzoeksvisitatie plaatsgevonden. Het visitatiepanel gaf na afloop uiting aan haar waardering voor het onderzoek dat aan de TUA plaatsvindt. Daarnaast gaf zij een aantal waardevolle aandachtspunten mee voor versterking van het onderzoek in de komende jaren.

Begin dit jaar was er een tussentijdse onderwijsvisitatie van de in 2021 gestarte 60 EC-Master Herbronning Gereformeerde Theologie, waarbij gekeken werd naar de toetsing en examinering. Het panel gaf een positief advies richting de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO), die het advies overnam. We zijn dankbaar dat deze nieuwe master, die nu 3 studiejaar heeft gedraaid, blijkt te voorzien in een behoefte.

Een andere reden voor dankbaarheid is het feit dat we dit nieuwe studiejaar starten met een bijzonder groot aantal nieuwe studenten. Voor het eerste jaar van de Bachelor meldden zich zelfs bijna 50 nieuwe voltijdstudenten, meer dan een verdubbeling in vergelijking met de instroom in eerdere jaren. De extra collegezaal zal ons goed van pas komen.

Personeel

De Generale Synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken heeft op 13 september (aan het begin van het studiejaar) enkele benoemingen gedaan:

- prof. dr. H. van den Belt tot hoogleraar Systematische Theologie (0,5 fte) per 1 november 2023;
- prof. dr. A.A. Clement tot hoogleraar Theologie en Muziek (0.5 fte) per 1 november 2023;
- prof. dr. A. Versluis tot hoogleraar Oude Testament per 1 maart 2024;
- dr. J. van den Os tot universitair hoofddocent Nieuwe Testament per 1 maart 2024;
- dr. C.C. den Hertog tot universitair hoofddocent Publieke Theologie/Ethiek per 1 maart 2024;
- dr. J. van 't Spijker tot universitair hoofddocent Missiologie per 1 maart 2024.

De inauguratie van prof. Van den Belt vond plaats op 24 mei, waarbij prof. Van den Belt een rede hield over 'Fundament of bron? De Bijbel in de systematische theologie'.

Op 19 juni was er in de Eben Haëzerkerk in Apeldoorn een dienst waarin dr. Den Hertog, dr. Van den Os, dr. Van 't Spijker en prof. Versluis bevestigd werden als kerkelijke docenten.

Er vonden behalve deze wijzigingen nog heel wat meer personele wijzigingen plaats:

- Op 1 september 2023 werd dr. P. Veerman aangesteld voor 0,5 fte als onderzoeker en universitair docent Praktische Theologie.
- Sinds 1 oktober 2023 is door de TUA een promotiebeurs voor 0,2 fte beschikbaar gesteld aan het bestuur van de Pioniersplek De Poster waar drs. P.L.D. Visser in dienst is, zodat drs. Visser extra tijd kan vrijmaken voor zijn onderzoek.
- Per 1 november 2023 is drs. A. van den Brink begonnen als universitair docent Psychologie (0,1 fte).
- Begin 2024 is mw. M. Barth gestart als secretaresse van de Raad van Toezicht. Zij volgde per 1 februari 2024 mw. M. Logmans op.
- Per 1 april j.l. is dr. W.A. den Boer aan de TUA aangesteld als onderzoeker (0,1 fte) bij het onderzoeksdomein Missiologie (MIRTE).
- Op 1 mei 2024 startte René van der Werf als bibliotheekmedewerker (0,4 fte).
- Op 16 juli 2024 was het 12,5 jaar geleden dat H. Bulten in dienst kwam als medewerker Onderwijs- en Studentzaken.
- Per 1 september 2024 hoopt mw. L. Kalkman-Mahdi te starten met haar promotietraject (1 fte) rondom het thema van Gods kwetsbaarheid. Zij werkt daarbij samen met een promovenda systematische theologie van de TUU in een dubbelproject over dit thema.
- Aan de TUA zijn in het achterliggende studiejaar een heel aantal zogenaamde geassocieerde onderzoekers verbonden aan de diverse onderzoeksdomeinen. Zij worden aangezocht vanwege een bepaalde expertise, versterken de onderzoeksgroepen en dragen met hun eigen onderzoek ook bij aan de onderzoeksresultaten van de TUA. Het betreft onbezoldigde aanstellingen van wetenschappers uit binnen- en buitenland.

Binnen de onderzoeksgroep *Vormende Praktijken* traden dr. H. Brons (16-02-2024) en dr. D. van Brugge (14-09-2023) toe tot het onderzoeksdomein *Praktische Theologie*. Dr. J. Ferro (01-02-2024) werd verbonden aan het onderzoeksdomein *Christelijke Pedagogie*. De bekende musicus-theoloog Ton Koopman verbond zich aan het onderzoeksdomein *Theologie en Muziek*, evenals de wereldwijd bekende dirigent prof. dr. Masaaki Suzuki. Verder werd dit onderzoeksdomein versterkt door dr. L. Braun, dr. M. Greer, prof. dr. M. Schmeding, prof. dr. B. Petersen, prof. dr. K. Schiltz (allen 21-09-

2023) en dr. A. de Ridder (06-05-2024). Het nieuwe onderzoeksdomein *Missiologie* werd ondersteund door het aantreden van dr. R.G. den Hertog, dr. A. Jansen, dr. A. Roor (alle drie per 01-01-2024), dr. C.D. van Kralingen, dr. D. Kroneman en dr. H. Visser (per 01-02-2024). Tenslotte noemen we dr. Takuyaki Yagi (01-04-2024) en dr. B. ten Hove (05-04-2024) die een bijdrage leveren aan het onderzoeksdomein *Kerkgeschiedenis* dat een onderdeel is van de onderzoeksgroep *Kerkgeschiedenis en -recht*.

Studenten

Al dat personeel hadden we niet nodig als er geen studenten waren. We starten het studiejaar 2024-2025 met een recordaantal nieuwe studenten.

- Voor het nieuwe studiejaar hebben zich 49 nieuwe voltijdstudenten ingeschreven in de Bachelor Theologie en 2 in de driejarige Master Theologie. Voor de 60 EC-Master Herbronning Gereformeerde Theologie hebben zich 17 nieuwe studenten aangemeld. Tevens hebben zich 9 nieuwe contractanten aangemeld en 19 studenten die in het kader van een tweede inschrijving deelnemen aan (onderdelen van) de Bachelor of Master Theologie. Daarnaast hebben zich 6 nieuwe studenten gemeld voor het instroomtraject ten behoeve van de Master Herbronning Gereformeerde Theologie.
- Er vonden 6 promoties plaats in het achterliggende studiejaar. Verder werden er 9 Bachelordiploma's uitgereikt en 3 diploma's van de driejarige Master Theologie. Tevens studeerden 3 studenten af in de deeltijdmaster Herbronning Gereformeerde Theologie. Door het curatorium werd preekconsent verleend aan 2 studenten en werden 3 andere studenten beroepbaar gesteld. Tijdens de admissexamens in juni j.l. werden 3 studenten toegelaten tot de opleiding voor het ambt van predikant in de CGK.
- Het totaal aantal studenten is daarmee 235 (vorig jaar: 181), van wie 155 als voltijd- of deeltijdstudent (vorig jaar: 107) en 80 als contractant of tweede inschrijver (vorig jaar: 74). Naast hen zijn er 72 promovendi (vorig jaar: 66), van wie 42 uit het buitenland (vorig jaar: 35). Tellen we alles bij elkaar op dan gaat het per 1 september 2024 om een totaal van 307 mensen die aan de TUA studeren of begeleid worden bij een promotieonderzoek (vorig jaar: 247).

Oordeel over de TUA

Onze studenten oordelen al jaren zeer positief over hun studie. Dit blijkt behalve uit interne evaluaties ook uit publicaties van *Elsevier*, de *Keuzegids Universiteiten* en de *Nationale Studenten Enquête*. Zo plaatste *Elsevier* in oktober zowel de Bachelor Theologie als de Master Theologie van de TUA bovenaan in de categorieën Bachelor Theologie en Master Theologie. In november stond onze Bachelor Theologie bovenaan in de ranglijst Theologie en Religiewetenschappen van de *Keuzegids Universiteiten 2024*, waarmee de Bachelor Theologie voor het 12^e jaar op rij de kwalificatie 'topopleiding' kreeg. In maart stond de Master Theologie bovenaan in de *Keuzegids Masters 2024* en in mei bleek met de uitslag van de *Nationale Studenten Enquête* opnieuw dat de studenten van onze opleidingen zeer tevreden zijn over hun studie.

We zijn dankbaar voor deze goede beoordelingen, maar het is voor ons zeker geen reden om achterover te leunen. We blijven ons volop inspannen voor de verbetering van het onderwijs. Zo doen we op dit moment mee met de pilot 'Een slimmer collegejaar' van het Ministerie van OCW. Een intensief traject, waarbij het gaat om een inhoudelijke en organisatorische verbetering van het curriculum.

Studiedagen en andere bijeenkomsten

Er werden in het achterliggende academisch jaar verschillende studiedagen, symposia, etc. gehouden. Enkele wil ik hier noemen:

- In samenwerking met de Christelijke Hogeschool Ede (CHE) en het Interkerkelijk Kenniscentrum werd op 6 oktober een toerustingsdag rondom jeugdwerk gehouden. Deze dag bestond uit lezingen en een groot aantal workshops. Het thema van deze dag was 'Nieuw gereedschap voor jeugdwerk'.
- Op 3 november werd voor het eerst sinds de coronapandemie weer een TUA-dag gehouden voor belangstellenden uit de kerken en het netwerk van de universiteit. Het thema 'Wie ben ik eigenlijk? Mens-zijn voor Gods aangezicht' werd uitgewerkt in hoofdlezingen en workshops.
- Op 22 november werd vanuit deputaten Kerk en Israël van de CGK op de TUA een studiedag georganiseerd over 'Israël en de prediking'. Deze studiedag was primair bedoeld voor predikanten en er werd met name gereflecteerd op hoe Israël een plaats kreeg en krijgt in de prediking in de CGK.
- In de laatste week van november vierde de Week van de Vroeg Kerk haar eerste lustrum: voor de vijfde keer werd vanuit de bijzondere leerstoel Bijbeluitleg Vroege Kerk een week georganiseerd met lezingen, colleges en een symposium. Thema dit jaar was 'Bisschoppen in de Vroege Kerk'.
- Op 1 en 2 februari werden de jaarlijkse integratiecolleges gehouden, met dit jaar het onderwerp 'Macht' als centraal thema.
- Op 3 april vond vanuit de leerstoel Bijbeluitleg Vroege Kerk een minisymposium plaats rondom het vakgebied van de Patristiek. De bijdragen gingen onder meer over Ambrosius en de stand van zaken rondom het onderzoek naar deze kerkvader. Tevens werd het boek *Ambrosiana Neerlandica. Concept en receptie van het gedachtegoed van Ambrosius van Milaan* gepresenteerd.
- Van 27-29 februari was samen met o.a. de VU en het Research Center Puritanism and Piety een internationale conferentie georganiseerd. Het thema was 'Between the Old and the New World: William Ames and the Shaping of Reformed Theology and Spirituality'.
- Van 10-12 april waren docenten en studenten bijeen in Amsterdam en Apeldoorn tijdens de themadagen rondom het thema 'Israël'.
- Op 24 mei, de dag van de inauguratie van prof. dr. H. van den Belt, vond een symposium plaats rondom diens nieuw verschenen boek *Geestspraak. Hoe we de Bijbel kunnen verstaan*.
- Op 31 mei, vond voorafgaand aan de promotie van J.D. Edwards over 'John Flavel's Theology of Death, Dying, and Eternal Destiny' een online seminar plaats met als titel 'The Calvinist Deathbed: Cold and Fatalistic?'
- Van 30 mei-1 juni werd de tweejaarlijkse Reformierte Sommeruniversität gehouden, die georganiseerd werd in samenwerking met onder meer de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) en de Universität Münster. Locatie was dit jaar de Universität Siegen in Duitsland met als onderwerp 'Reformiertes Bekenntnis – Reformierte Bekenntnisschriften'.
- In de eerste helft van juni was een groep studenten gedurende een week onder leiding van dr. J. van 't Spijker bij All Nations in Londen voor de Summer University 'Introduction to Integral Mission in the Intercultural, Interreligious, Post-Christian City of London'.
- Van 20-26 juni werd in Apeldoorn de jaarlijkse Graduate Week gehouden, waarbij onze promovendi een programma volgden met o.a. workshops, cursussen en lezingen die hen helpen bij hun promotietraject. Deze week is ook bedoeld om onderling van gedachten te wisselen ter stimulering van het werk aan het proefschrift.
- Van 27-29 augustus werd de jaarlijkse preekseminar/retraite gehouden voor admissiale studenten.

Internationale samenwerking

- De TUA heeft wereldwijd samenwerkingsverbanden met een groot aantal universiteiten en seminaries. Het afgelopen jaar zijn de contacten verstevigd met universiteiten in Indonesië, Korea en Zuid-Afrika. Daarnaast is er een hartelijke verbondenheid met het PRTS in Grand Rapids. Deze samenwerking komt bijv. tot uiting in het wederzijds verzorgen van gastcolleges, onderlinge gesprekken, het samen organiseren van symposia of het gezamenlijk werken aan een publicatie. In het achterliggende collegejaar is er een nieuwe samenwerkingsovereenkomst getekend, namelijk met de Facultat Internacional de Teologia in Barcelona. Het gaat hierbij om inhoudelijke versterking en mogelijke uitwisseling van studenten en docenten.
- De TUA is gaan participeren in VEREAD, een nieuw netwerk van Europese en Afrikaanse universiteiten. De bedoeling van dit nieuwe netwerk, dat is opgezet met subsidie van de Europese Commissie (Erasmus+), is om te komen tot een uitwisselingsprogramma waarin studenten van de deelnemende universiteiten online modules kunnen volgen op het gebied van theologie en religiewetenschappen. De bijdrage van de TUA zal bestaan in het (online) trainen van docenten van de verschillende universiteiten op het gebied van online didactiek.
- Op het gebied van onderzoek is de TUA een van de twaalf universiteiten in de Europese onderzoeksinfrastructuur RESILIENCE dat het onderzoek van theologie en religie beoogt te versterken en te stimuleren. Dit langdurige project, dat o.a. door de Europese Unie wordt gefinancierd, heeft inmiddels de voorbereidingsfase bereikt en sinds kort is het voor internationale wetenschappers mogelijk via een Transnational Access-scholarship als gast onderzoek te doen aan de TUA. In het kader van RESILIENCE staat er D.V. nog heel wat te gebeuren komende jaren en zelfs decennia. Deelname aan RESILIENCE draagt bij aan internationale bekendheid en contacten.

Nationale samenwerking

Ook in Nederland heeft de TUA contacten en samenwerkingsverbanden met verschillende instellingen. Enkele willen we hier noemen:

- In Nederland vindt samenwerking plaats tussen de levensbeschouwelijke universiteiten die verbonden zijn in een Netwerk Levensbeschouwelijke Universiteiten (PThU, UvH, TUU en TUA). Regelmatig is er overleg tussen de besturen en ook de studieadviseurs, beleidsmedewerkers en anderen weten elkaar te vinden.
- De rede tijdens deze opening van het academisch jaar werd niet zonder reden uitgesproken door dr. Wim H. Dekker. In zijn persoon en vanuit de TUA in de persoon van dr. Niels den Hertog gaan CHE en TUA met ingang van dit nieuwe studiejaar inhoudelijk samenwerken rond maatschappelijke vraagstukken. Theologisch wetenschappelijk onderzoek en professionele praktijken worden zo bij elkaar gebracht.
- Met Driestar educatief is er al vele jaren een goed contact, dat vooral tot uitdrukking komt in het onderzoek van prof. De Muynck. Jaarlijks wordt er op bestuursniveau met elkaar gesproken over mogelijke onderzoeksprojecten.
- Met de IKC en CHE is het afgelopen jaar intensief samen gewerkt in het kader van het promoten van de 'Gereedschapskist', een didactisch instrument ter ondersteuning van het kerkelijk onderwijs. Deze gereedschapskist is ontwikkeld door onze docent drs. L. Snoek.
- Tenslotte willen we hier nog de contacten noemen met de Stichting bijbeluitleg Vroege Kerk, die zich inzet voor de bijzondere leerstoel Bijbeluitleg Vroege Kerk/Chair of 'Early Christian Exegesis' (ECE)

van prof. dr. M.A. van Willigen en de RMU die zorgdraagt voor de bijzondere leerstoel Kerk, Recht en Samenleving van prof. dr. W.A. Zondag.

Slotwoord

De titel van ons instellingsplan voor de komende jaren luidt *Theologie voor het leven*. Daar staan we voor en gaan we voor. Voor het leven. Het leven is vol angst, aanvechtingen en anti-machten. In dát leven klikt de Stem van de Levende, die tot het leven roept. Leven uit Hem. Leven vol vreugde, vrede en veiligheid. Daarvan leven we. Theologie voor het leven is niet anders dan wat een klassiek-gereformeerde omschrijving is van de theologie: *ars vivendum Deo*. Dát is een typering van het blijvende aan de TUA, dáár zetten we ons van harte voor in, de beoefening van deze 'kunst' als gunst van God.

Daarom wetenschap van waarde, onderwijs vol verwondering vanuit wat we onderzoeken, gemeenschapsvorming en gezamenlijkheid zijn daarvan een wezenlijk onderdeel. Zo willen we blijvend samenwerken in binnen- en buitenland.

Als TUA zijn we blijvend verbonden aan de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland. Kerken onder hoogspanning. Er is al genoeg geschreven, gesuggereerd en geconfereerd. We kunnen alleen maar hopen op Gods genadig 'Wie weet Hij mocht Zich wenden...'. Maar Zijn toewending zal gepaard gaan met onze bekering.

Theologie voor het leven, als gave en opgave. Collega's: sterkte en vreugde! Studenten: zweet, zwoeg en zing! U allen van harte Gods zegen gewenst.

Inge Lievaart dichtte een cyclus rond het thema Pasen. Dan gaat het om het leven en de levenwekkende Stem:

*Stem voor ons uit
in ons midden
stem door het zwijgen gegaan
stem die de dood heeft bestraft
uit onze oren doet wijken
spreek dat wij met u gaan
delende in uw leven
om delende te bestaan*

Zo 'denken om te dienen'....
*Stem door het zwijgen gegaan
laat alle stemmen die breken
- prooi van het anti-bestaan –
door blijven klinken en spreken
onder de dood vandaan
nog van uw leven een teken:
liefde is niet te verslaan.*

Met deze laatste zin is het eigenlijke gezegd: ware kennis is immers een zaak van liefde.

Het is me een vreugde op dit moment het academisch jaar voor geopend te verklaren.